

IV Ka 364/15

(...)

W sprawie II K 182/15 Sądu Rejonowego w Strzelcach Kraj. M. G. został oskarżony o to, że:

1. W dniu 29 listopada 2014 r. w S. K. woj. (...), znieważył słowami powszechnie uznanymi za obelżywe funkcjonariuszy Policji, tj. st. post. D. G. (1) oraz st. post. B. M. (1) podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, polegających na podjęciu interwencji wobec niego

tj. o czyn z art. 226 § 1 kk

2. W dniu 29 listopada 2014 r. w S. K., woj. (...) poprzez szarpanie za umundurowanie st. post. D. G. (1) naruszył nietykalność cielesną funkcjonariusza Policji w związku z pełnieniem obowiązków służbowych polegających na podjęciu interwencji wobec niego

tj. o czyn określony w art. 222 §1 kk

3. W dniu 29 listopada 2014 r. w S.K., woj. (...) poprzez kopnięcie w lewą dłoń st. post. B. M. (1) naruszył nietykalność cielesną funkcjonariusza Policji w związku z pełnieniem obowiązków służbowych polegających na podjęciu interwencji wobec niego

tj. o czyn określony w art. 222 §1 kk

Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2015r. Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich II Wydział Karny uznał M. G. za winnego popełnienia czynu stanowiącego występki z art. 226 § 1 kk i za to wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto został uznany za winnego popełnienia czynów stanowiących występki z art. 222 § 1 kk z tym ustaleniem, że czynów tych dopuścił się podczas i w związku z pełnieniem przez funkcjonariuszy Policji obowiązków służbowych, w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu i zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny wyrok co do któregośkolwiek z nich i za to na podstawie art. 222 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 91 § 2 kk w zw. z art. 86 § 1 kk połączono wymierzone oskarżonemu kary 4 i 6 miesięcy pozbawienia wolności w karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolniono oskarżonego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od wyroku wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości na korzyść oskarżonego.

Wyrokowi temu zarzucił:

1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 4, 7 kpk polegające na jednostronnej i wybiórczej ocenie dowodów przez sąd orzekający; nie rozważenie istotnych okoliczności przemawiających na korzyść M. G.; błędną ocenę i bezkrytyczne przyznanie waloru wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonych D. G. (1) i B. M. (1) - tym samym przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co miało istotny wpływ na treść wyroku i w końcu niezasadne przyjęcie, że oskarżony popełnił zarzucone mu w akcie oskarżenia czyny przestępne opisane w art. 226 § 1 kk i art. 222 § 1 kk.

2. obrazę przepisu postępowania karnego art. 392 § 1 kpk, polegającą na jego zastosowaniu i odczytaniu zeznań świadków D. G. (1) i B. M. (1) w sytuacji, gdy dowody te służyć mają ustaleniu zasadniczych i doniosłych okoliczności mających istotny wpływ na kwestię odpowiedzialności karnej oraz wymiaru kary oskarżonego i z tego tytułu winny być przeprowadzone bezpośrednio przed Sądem, która to obraza miała wpływ na treść orzeczenia.

3. rażąco surowość wymierzonej oskarżonemu kary w postaci 4 i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary łącznej w rozmiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy wzgląd na cele wychowawcze i zapobiegawcze jakie kara powinna osiągnąć w stosunku do skazanego oraz względy prewencji generalnej, uzasadniają wymierzenie kary o znacznie niższym wymiarze z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Podnosząc powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Strzelcach Krajeńskich, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary za czyn z art. 226 § 1 kk 1 miesiąca pozbawienia wolności, za czyny z art. 222 § 1 kk na zasadzie art. 91 § 1 kk kary 2 miesięcy pozbawienia wolności i orzeczenie kary łącznej w rozmiarze 1 miesiąca pozbawienia wolności z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia jej wykonania na okres 2 lat próby.

Jednocześnie obrońca oskarżonego wniósł o dopuszczenie przez Sąd Odwoławczy dowodu z zeznań E. G., zam. (...)- (...) S., ul. (...), bezpośredniego świadka na okoliczność ustalenia przebiegu zdarzenia w dniu 29 listopada 2014 r. z udziałem oskarżonego i pokrzywdzonych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że zadaniem sądu w procesie karnym jest ustalenie prawdy, a zatem niezależnie od woli stron musi on dokonać maksymalnych starań poprzez wyczerpanie wszelkich dostępnych środków dowodowych, by do jej poznania dotrzeć. Ponadto zasadą jest, że ustalenia faktyczne powinien opierać na dowodach bezpośrednio przeprowadzonych w czasie rozprawy, czyli w sposób pozwalający na bezpośrednie zetknięcie się z tymi dowodami.

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia podstawowej zasady postępowania karnego, tj. zasady bezpośredniości. Mianowicie zaniechał bezpośrednio przeprowadzenia istotnych, a właściwie jedynych dowodów z zeznań świadków D. G. i B. M. ograniczając się do odczytania tych zeznań złożonych w toku postępowania przygotowawczego, tym samym pozbawiając oskarżonego możliwości skonfrontowania z tymi dowodami. Jak wskazywał Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 04.10.2005 r. w sprawie II Aka 189/05 "wyrok przesądający o winie oskarżonego nie może być wydany jedynie w oparciu o zeznania świadka, którego oskarżony nie miał możliwości przesłuchać (zadać mu pytań) w tym lub innym postępowaniu" (KZS 2005/10/31). W tej sytuacji przeprowadzenie bezpośredniego dowodu z zeznań wskazanych świadków było konieczne, zwłaszcza, że z akt sprawy nie wynika, aby istniały przeszkody uniemożliwiające ich przesłuchanie, a na pewno do takich nie można zaliczyć niestawienia się na rozprawie głównej, mimo prawidłowego zawiadomienia.

Rację miał skarżący, że odczytanie protokołów przesłuchania pokrzywdzonych, sporządzonych w toku postępowania przygotowawczego nastąpiło z rażącym naruszeniem przepisu art. 392 § 1 kpk.

W świetle treści art. 392 § 1 kpk tylko w przypadku, gdy bezpośrednio przeprowadzenie dowodu nie jest niezbędne, a więc jeżeli dowód taki nie ma zasadniczego znaczenia dla sprawy, nie pozostaje w zasadniczej sprzeczności z innymi dowodami i jest wewnętrznie niesprzeczny, może być odczytywany na rozprawie (patrz. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 04.05.2007r., WZ 13/07, OSNwSK 2007/1/991). W warunkach natomiast występujących sprzeczności, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, korzystanie przez sąd z formalnych uprawnień, wynikających z art. 392 kpk należy uznać za niedopuszczalne, obrażające zasady ustności i bezpośredniości procesu (SN III KRN 120/94, (...), nr 1, poz. 8).

W rozpoznawanej sprawie oskarżony w toku postępowania przygotowawczego przyznał się do zarzucanych mu czynów, jednak samego zdarzenia z dnia 29.11.2014 r. nie pamiętał, bowiem w tym dniu był pod wpływem alkoholu. Z kolei na rozprawie głównej odmówił składania wyjaśnień, stwierdził, że nie może przyznać się do popełnienia zarzucanych czynów, ponieważ nie pamięta nic z dnia zdarzenia. Jedynymi dowodami obciążającymi oskarżonego były odczytane zeznania pokrzywdzonych policjantów. Bezspornym jest zatem, że miały zasadnicze znaczenie dla wyrokowania i z pewnością nie dotyczyły żadnych okoliczności drugorzędnych. W tym stanie uznać należy, iż ustalenia

faktyczne zostały poczynione w sposób wadliwy, sprzeczny z wymogami ustawy karnoprocesowej a przede wszystkim z treścią art. 392 § 1 kpk, a co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia.

Zasadny jest również zarzut skarżącego rażącego naruszenia przepisów art. 4 i 7 kpk. . Zgodnie z art. 7 kpk sąd jako organ procesowy właściwy do rozpoznania sprawy kształtuje swoje przekonanie co do sprawy na zasadzie swobodnej oceny wszystkich przeprowadzonych dowodów. Przy czym ocena swobodna nie jest równoznaczna z oceną dowolną, lecz musi ona zostać przeprowadzona z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Co więcej, jak wynika z art. 4 kpk, przeprowadzając ocenę materiału dowodowego sąd jest z urzędu zobowiązany do tego, aby badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Sąd Rejonowy nie dokonał wszechstronnej analizy sprawy, oparł się jedynie na zeznaniach policjantów złożonych w postępowaniu przygotowawczym. Sąd meriti nie przeprowadzając bezpośrednio na rozprawie głównej żadnego dowodu, automatycznie uznał wersję zdarzenia przedstawioną przez pokrzywdzonych za wiarygodną. Pominął fakt, iż świadkiem zajścia z dnia 29.11.2014 r. była teściowa oskarżonego T. F., która winna zostać również przesłuchana. Wskazane uchybienia mogły mieć wpływ na treść wyroku.

Biorąc pod uwagę uchybienia w postępowaniu przeprowadzonym przez Sąd I instancji, a właściwie brak postępowania dowodowego oraz naruszenie zasady bezpośredniości, trudno odnieść się do zarzutu skarżącego w zakresie rażącej surowości wymierzonej oskarżonemu kary 4 i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary łącznej w rozmiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności. Wobec tego Sąd Odwoławczy na podstawie art. 436 kpk ograniczył rozpoznanie apelacji skarżącego pomijając wskazany wyżej zarzut.

Mając na uwadze powyższe należało uchylić zaskarżony wyrok oraz przekazać sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania w celu przeprowadzenia postępowania dowodowego w pełnym zakresie, a zwłaszcza w celu wezwania na rozprawę główną i bezpośredniego przesłuchania świadka T. F. (2) oraz świadka wskazanego przez skarżącego w apelacji w osobie E. G.. Z kolei oceniając zgromadzone w sprawie dowody Sąd Rejonowy będzie musiał mieć w polu widzenia całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy (art. 410 kpk) i rozważy zarówno te które przemawiają na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 kpk, art. 5§ 2 kpk i art. 7 kpk).